

PROGRAM STUDIÓW

Program obowiązuje od roku akademickiego: 2022/2023

1. **KIERUNEK STUDIÓW: PEDAGOGIKA SPECJALNA**
2. **KOD ISCED: 0113** Kształcenie nauczycieli bez specjalizacji tematycznej
3. **FORMA/FORMY STUDIÓW: STACJONARNA / NIESTACJONARNA**
4. **LICZBA SEMESTRÓW: 10**
5. **TUTUŁ ZAWODOWY NADAWANY ABSOLWENTOM: MAGISTER**
6. **PROFIL KSZTAŁCENIA: OGÓLNOAKADEMICKI**
7. **DZIEDZINA NAUKI: NAUKI SPOŁECZNE**
8. **DYSCYPLINA NAUKOWA: PEDAGOGIKA – 311 ECTS, co stanowi 100% punktów ECTS**
9. **Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 311**
 - 1) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: 158 - studia stacjonarne, 111 - studia niestacjonarne
 - 2) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną w działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS): **159**
 - 3) liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia podlegające wyborowi (co najmniej 5% ogólnej liczby punktów ECTS): **20**
 - 4) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 ECTS - w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne¹: 15
 - 5) Studenci obcokrajowcy mogą zdobyć maksymalnie **315** punktów ECTS
10. **Łączna liczba godzin zajęć: 7780 - w tym liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: 3961- studia stacjonarne, 2781 - studia niestacjonarne.**
Liczba godzin zajęć prowadzona z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość: 80
11. **Koncepcja i cele kształcenia** (w tym opis sylwetki absolwenta):

¹ w przypadku kierunku studiów przyporządkowanego do nauk humanistycznych podaje się liczbę punktów ECTS za zajęcia z dziedziny nauk społecznych, w przypadku kierunku studiów przyporządkowanego do nauk społecznych podaje się liczbę punktów ECTS za zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych

Celem współczesnej edukacji jest tworzenie przyjaznej przestrzeni do uczenia się i nauczania traktowanych jako współistniejące procesy. Wpisują się one w obraz szkoły przyjaznej, otwartej, opartej na wartościach, której wielowymiarowa różnorodność (kulturowa, rozwojowa, edukacyjna, religijna) stanowi wartość i wyzwanie dla nauczyciela XXI wieku. Termin „różnorodność” jest elementem mozaikowości życia w dychotomicznym rozumieniu jako wartość i zagrożenie. Nabiera on szczególnego znaczenia w edukacji zgodnej z ideą społecznej integracji, adresowanej do wszystkich i do każdego ucznia, gdzie plasuje się na pozytywnym kontinuum. Dostrzeganie wartości w różnorodności jest zmianą inspirowaną przez koncepcje antropologiczne (Kim jest człowiek?), przesunięcie paradygmatyczne w pedagogice specjalnej (społeczny model niepełnosprawności), personalizm (wartość Osoby), koncepcje pedagogiczne i psychologiczne (pedagogika różnorodności, psychologia pozytywna). Uznanie dla podmiotowości, godności i indywidualności Osoby skutkuje rekonstrukcją systemu wiedzy, wartości, poglądów, ale też działania pedagogicznego opartego na refleksji. Nauczanie i wychowanie osób z odmiennością rozwojową (fizyczną, sensoryczną, intelektualną) staje się przestrzenią różnorodności nie tylko z uwagi na wielość indywidualnych potrzeb i zachowań, ale z uwagi na wielość strategii, metod, form organizacyjnych. Bogata oferta edukacyjna obejmuje kształcenie specjalne, integracyjne, włączające/ inkluzyjne z nachyleniem w kierunku postulowanej edukacji włączającej, czyli edukacji bez barier, etykietowania, marginalizacji, uzależnienia od nauczyciela w kierunku budowania samodzielności, autonomii, sprawczości działania i odpowiedzialności, zwłaszcza u osób określanych kategorią Innego.

Dzisiaj spotkanie „z Innym” i uznanie jego praw opiera się na założeniach pedagogiki różnorodności, która otwiera się na możliwości, poszukuje mocnych stron, stwarza równe szanse, uruchamia refleksję i podkreśla pozytywne rozumienie pojęcia „różnica”. Przygotowanie do różnorodności, odmienności, inności jest naturalnym procesem, który dokonuje się w codzienności naszego życia, ale zajmuje też ważne miejsce w profesjonalnym kształceniu kadr oświatowych. Społeczny paradygmat niepełnosprawności jest motorem dynamicznych zmian w myśleniu i działaniu społecznym, jest też źródłem przekształcania się szkoły w placówkę zwiększania szans edukacyjnych dla każdego i dla wszystkich uczniów. Lokowanie przyczyn ograniczonej sprawności jednostki w wadliwie funkcjonującym środowisku diametralnie zmienia oblicze edukacji oraz wpływa na proces przygotowania przyszłych nauczycieli. Elementem szerokiej zmiany jest praca nad stereotypami w postrzeganiu, ocenie i edukacji osób z niepełnosprawnością, fiksacja na ich potencjale, motywacji, chęci działania, a nie na ograniczeniach, brakach czy niemożnościach. To próba nowego definiowania niepełnosprawności z uwzględnieniem ucznia „podwójnie wyjątkowego” (u którego zaburzenia współistnieją ze zdolnościami).

To nie uczeń dostosowuje się do szkoły, ale szkoła dostosowuje się do ucznia, a kreatorem tych zmian jest nauczyciel. Jego wiedza, umiejętności i postawa decydują o jakości edukacji, stąd postulat dobrego przygotowania zawodowego pedagoga specjalnego, który może pracować na różnych przestrzeniach usprawniania, stymulowania rozwoju, rewalidacji i rehabilitacji, kompensowania braków, ich wyrównywania, terapii w dążeniu do optymalizacji funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością. Szeroki wachlarz zróżnicowanych potrzeb, różne formy kształcenia (specjalne, integracyjne i włączające), osiągnięcia nauki generują nowe potrzeby w zakresie zdobywania wiedzy, kształtowania umiejętności oraz doskonalenia własnych postaw w świecie „płynnej ponowoczesności”. Pojawia się pytanie o współczesnego nauczyciela: Kim on powinien być? Jakiego powinien posiadać przygotowanie? w kontekście przypisania mu nowej roli: diagnosty, terapeuty, rewalidanta, towarzysza, opiekuna. Celem studiów na kierunku pedagogika specjalna jest profesjonalne przygotowanie pedagoga specjalnego do bycia z drugim człowiekiem niezależnie od jego stanu psychicznego fizycznego, społecznego, emocjonalnego, przekonań, wartości, potrzeb. Warunkiem skutecznego i satysfakcjonującego bycia jest poznanie, akceptacja, zrozumienie i współpraca, co znajduje wyraz w nazwach i treściach przedmiotów ujętych w bloki tematyczne: przygotowanie merytoryczne, dydaktyczno-metodyczne, psychologiczno-pedagogiczne, metodyka kształcenia w grupach zróżnicowanych, organizacja edukacji integracyjnej i włączającej, metodologia badań naukowych. W ramach profesjonalnego przygotowania do pracy pedagogicznej student poznaje i tworzy wiedzę poprzez własną aktywność poznawczą, eksperymentuje, realizuje projekty, kształtuje umiejętności komunikacyjne w relacjach z innymi, uczy się współpracy, podejmuje działania diagnostyczne, edukacyjne, terapeutyczne w celu poznania, rozumienia

i interpretowania rzeczywistości edukacyjnej. Ma możliwość dyskursu akademickiego w przestrzeni nauk społecznych oraz działalności badawczej zgodnie z przyjętą metodologią badań pedagogicznych.

Zróżnicowanie praktyki pedagogicznej ma być uzupełnieniem oferty edukacyjnej nastawionej na zapoznanie się studenta ze specyfiką pracy wielu placówek oświatowych, wychowawczych, co daje szerokie spektrum poznania rozwiązań systemowych.

Sylwetka absolwenta

Absolwent/-ka jednolitych studiów magisterskich na kierunku pedagogika specjalna jest gotowy/-a do refleksyjnego rozumienia niepełnosprawności i praw osób z niepełnosprawnościami w zakresie partycypacji we wszystkich obszarach życia. Realizuje idee inkluzji społecznej osób z niepełnosprawnościami - w tym edukacji włączającej. Posiada wiedzę o miejscu pedagogiki specjalnej w grupie nauk humanistycznych, społecznych i medycznych. Zna jej tradycyjne i nowoczesne nurty, kierunki i przedstawicieli. Potrafi wykorzystywać wiedzę o integralnym rozwoju człowieka do rozpoznawania i interpretowania nietypowości i zakłóceń. Dysponuje zaawansowaną wiedzą w obszarze tworzenia relacji osobowych i społecznych z możliwością stosowania komunikacji alternatywnej i wspomagającej. Rozumie i interpretuje złożoność różnych środowisk wspierających - edukacyjnych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Posiada wiedzę z zakresu subdyscyplin pedagogiki specjalnej i ich specyfiki. Dysponuje przy tym ugruntowaną wiedzą o uczestnikach działalności edukacyjnej, rehabilitacyjnej, terapeutycznej i resocjalizacyjnej a także grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania z obszaru pedagogiki specjalnej, potrafi zastosować odpowiednie rozwiązania metodyczne. Ma przekonanie o sensie i wartości oddziaływań wobec osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi w różnych fazach ich życia.

Absolwent/-ka posiada wykształcenie wyższe z zakresu nauk społecznych, w dyscyplinie pedagogika. Jest przygotowany/-a do wykonywania zawodu nauczyciela-pedagoga specjalnego w zakresie edukacji włączającej oraz - zgodnie z proponowaną ścieżką kształcenia - edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Studia na kierunku pedagogika specjalna przygotowują do zajmowania stanowiska nauczyciela-pedagoga specjalnego w placówkach oświatowych typu: przedszkola, szkoły i placówki ogólnodostępne, ogólnodostępne z oddziałami integracyjnymi, integracyjne, ogólnodostępne z oddziałami specjalnymi, specjalne, prowadzące kształcenie, wychowanie i opiekę dla uczniów z niepełnosprawnościami. Absolwent/-ka przygotowany/-a jest do: - prowadzenia zajęć odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów z niepełnosprawnościami, w szczególności zajęć rewalidacyjnych oraz wspólnie z innymi nauczycielami, specjalistami i wychowawcami grup wychowawczych, zintegrowanych działań i zajęć wychowawczych, - uczestnictwa w zajęciach edukacyjnych, prowadzonych przez innych nauczycieli, - udzielania pomocy nauczycielom prowadzącym zajęcia edukacyjne oraz nauczycielom, specjalistom i wychowawcom grup wychowawczych realizującym zintegrowane działania i zajęcia, w doborze form i metod pracy z uczniami z niepełnosprawnościami. Jest przygotowany/-a do prowadzenia zajęć w grupach zróżnicowanych, indywidualizowania zadań i dostosowywania metod i treści do potrzeb i możliwości uczniów.

Absolwent/-ka kierunku pedagogika specjalna w zakresie edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną przygotowany/-a jest także do prowadzenia zajęć edukacyjnych i zajmowania stanowiska nauczyciela w placówkach (przedszkolach specjalnych, oddziałach specjalnych w przedszkolach ogólnodostępnych, szkołach podstawowych specjalnych, oddziałach specjalnych w szkołach podstawowych ogólnodostępnych, szkołach ponadpodstawowych specjalnych, oddziałach specjalnych w szkołach ponadpodstawowych ogólnodostępnych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodkach wychowawczych w szczególności dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi) i ośrodkach umożliwiających dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim oraz dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, a także ma kwalifikacje

do prowadzenia zajęć rewalidacyjno-wychowawczych z dziećmi i młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim. Na podstawie: Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (tekst jednolity Dz. U. 2020 poz. 1289), Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (tekst jednolity Dz. U. 2020 r. poz. 1309), Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. 2019 poz. 1450, załącznik nr 3).

Absolwent/-ka posiada niezbędną wiedzę i umiejętności w zakresie prowadzenia badań w obszarze pedagogiki specjalnej. Jest przygotowany/-na do podjęcia studiów w Szkole Doktorskiej.

12. EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Oznaczenie symboli

Polska Rama Kwalifikacji

P - Poziom

U - Uniwersalne charakterystyki (dotyczy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji)

S - Szkolnictwo Wyższe

W - Wiedza

G - Głębia i zakres

K - Kontekst

U - Umiejętności

W - Wykorzystywanie wiedzy

K - Komunikowanie się

O - Organizacja pracy

U - Uczenie się

K - Kompetencje społeczne

K - Krytyczna ocena

O - Odpowiedzialność

R - Rola zawodowa

PSPEC – symbol uczenia się dla kierunku *Pedagogika specjalna*

W01, W02... – numery efektów uczenia się z zakresu wiedzy

U01, U02... – numery efektów uczenia się z zakresu umiejętności

K01, K02... – numery efektów uczenia się z zakresu kompetencji społecznych

Wd17...; Ud18...; Kd09... – numery dodatkowych efektów uczenia się spoza załącznika nr 3 *Standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka* (DU z dnia 25 lipca 2019 roku, poz. 1450)

UNIwersytet JANA KOCHANOWSKIEGO W KIELCACH - WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

PEDAGOGIKA SPECJALNA - OPIS ZAKŁADANYCH KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbole efektów uczenia się dla kierunku: <i>Pedagogika specjalna</i>	Efekty uczenia się dla kierunku: <i>Pedagogika specjalna</i>	Odniesienie efektów uczenia się do:	
	Po ukończeniu studiów:	uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (Ustawa z dn. 22.12.2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji Dz.U. z dn. 14.01.2016 r., poz 64, załącznik, s.39)	charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (rozporządzenie MNiSW (Rozporządzenie MNiSW z dn. 14.11.2018 r. Dz.U. z dn. 28.11.2018 r., poz. 2218, str. 2-6)
w zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
PSPEC_W01	podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących;	P7U_W	P7S_WG
PSPEC_W02	klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia, socjalizacji oraz różnorodne uwarunkowania tych procesów;	P7U_W	P7S_WG
PSPEC_W03	źródła i miejsce pedagogiki specjalnej w nauce oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych oraz medycznych i nauk o zdrowiu;	P7U_W	P7S_WG
PSPEC_W04	zakresy pedagogiki specjalnej;	P7U_W	P7S_WG

PSPEC_W05	koncepte rehabilitacji, edukacji, resocjalizacji i terapii osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz różnorodne uwarunkowania tych procesów;	P7U_W	P7S_WG
PSPEC_W06	metodologię badań naukowych stosowanych w dziedzinach nauk humanistycznych i nauk społecznych, w szczególności zasady projektowania i prowadzenia badań naukowych w zakresie pedagogiki specjalnej oraz postulat wieloparadygmatyczności;	P7U_W	P7S_WG
PSPEC_W07	metodologiczne założenia i zasady oraz etyczne normy projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie pedagogiki specjalnej;	P7U_W	P7S_WG
PSPEC_W08	zasady i normy etyczne obowiązujące w zakresie rehabilitacji, edukacji, terapii i resocjalizacji;	P7U_W	P7S_WK
PSPEC_W09	współczesne podejście do problemów uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i wynikające z niego nowe formy edukacji, w tym integracyjna i włączająca;	P7U_W	P7S_WG
PSPEC_W10	system kształcenia specjalnego w kontekście systemu kształcenia powszechnego;	P7U_W	P7S_WK
PSPEC_W11	organizację i metodyki kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modele współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami oraz modele indywidualizacji lekcji, efektywne strategie nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć;	P7U_W	P7S_WK
PSPEC_W12	merytoryczne i metodyczne podstawy prowadzenia zajęć – zgodnie z wybranym zakresem pedagogiki specjalnej (tzn. pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną);	P7U_W	P7S_WK
PSPEC_W13	podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy oraz zasady efektywnego posługiwania się narządem mowy;	P7U_W	P7S_WK
PSPEC_W14	procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia;	P7U_W	P7S_WK
PSPEC_W15	podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy;	P7U_W	P7S_WK
PSPEC_W16	zasady ochrony własności intelektualnej;	P7U_W	P7S_WK
PSPEC_Wd17	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	P7U_W	P7S_WK

PSPEC_Wd18	podstawowe zasady rozwoju i tworzenia różnych form przedsiębiorczości.	P7U_W	P7S_WK
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
PSPEC_U01	wykorzystywać i integrować wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych w celu analizy problemów rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych;	P7U_U	P7S_UW
PSPEC_U02	rozpoznawać i interpretować zjawiska społeczne, ukazując ich powiązania z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej, dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych oraz medycznych i nauk o zdrowiu;	P7U_U	P7S_UW
PSPEC_U03	rozdzielać orientacje metodologiczne w badaniach naukowych w zakresie pedagogiki, formułować cele i problemy badawcze, stosować dobór adekwatnych metod i technik, konstruować narzędzia badawcze, opracowywać, prezentować i interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski, wskazywać kierunki dalszych badań w obrębie wybranego zakresu pedagogiki specjalnej (tzn. pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną);	P7U_U	P7S_UW
PSPEC_U04	diagnozować złożone sytuacje rehabilitacyjne, edukacyjne, terapeutyczne, resocjalizacyjne, projektować i prowadzić zajęcia z uwzględnieniem specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów;	P7U_U	P7S_UW
PSPEC_U05	wykorzystywać aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w planowaniu, realizacji, monitorowaniu i ewaluacji procesu wychowania i nauczania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;	P7U_U	P7S_UW
PSPEC_U06	wykorzystywać na podstawowym poziomie wiedzę psychologiczną i na poziomie rozszerzonym wiedzę pedagogiczną oraz pozyskiwać dane do analizowania zachowań, procesów i zjawisk w obszarze rehabilitacji, edukacji, terapii i resocjalizacji;	P7U_U	P7S_UW
PSPEC_U07	prowadzić zajęcia w grupie zróżnicowanej, indywidualizować zadania, dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, oraz wykorzystywać zasady i metody indywidualnego projektowania zajęć;	P7U_U	P7S_UW
PSPEC_U08	wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz programy poprawiające integrację rówieśniczą uczniów ze specjalnymi	P7U_U	P7S_UW

	potrzebami edukacyjnymi;		
PSPEC_U09	pracować w zespole, pełniąc różne role, podejmować i wyznaczać zadania, współpracować z innymi nauczycielami, specjalistami, rodzicami i opiekunami uczniów;	P7U_U	P7S_UO
PSPEC_U10	analizować własne działania pedagogiczne, dydaktyczne, wychowawcze, opiekuńcze i rehabilitacyjne, wskazywać obszary wymagające modyfikacji, eksperymentowania i wdrażania działań innowacyjnych;	P7U_U	P7S_UU
PSPEC_U11	projektować i prowadzić zajęcia oraz dokonywać ich ewaluacji – zgodnie z wybranym zakresem pedagogiki specjalnej (tzn. pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną);	P7U_U	P7S_UO
PSPEC_U12	poprawnie posługiwać się językiem polskim oraz poprawnie i adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się specjalistyczną terminologią;	P7U_U	P7S_UK
PSPEC_U13	posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu;	P7U_U	P7S_UK
PSPEC_U14	udzielać pierwszej pomocy;	P7U_U	P7S_UW
PSPEC_U15	współpracować z członkami zespołów badawczych na każdym etapie projektowania i realizacji badań naukowych;	P7U_U	P7S_UO
PSPEC_U16	samodzielnie rozwijać wiedzę oraz umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii;	P7U_U	P7S_UU
PSPEC_U17	twórczo korzystać z teorii dotyczących rozwoju człowieka, socjalizacji, wychowania, nauczania-uczenia się oraz krytycznie je oceniać.	P7U_U	P7S_UW
PSPEC_Ud18	komunikować się ze specjalistami i osobami spoza środowiska pedagogicznego z uwzględnieniem obowiązujących norm językowych, przy pomocy różnych technik i kanałów komunikacyjnych;	P7U_U	P7S_UK
PSPEC_Ud19	posługiwać się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego ze szczególnym uwzględnieniem terminologii z zakresu pedagogiki specjalnej;	P7U_U	P7S_UK
PSPEC_Ud20 (dotyczy tylko studiów stacjonarnych)	dobierać ćwiczenia i formy aktywności fizycznej do poziomu swoich umiejętności sportowych i sprawności fizycznej w celu uczestniczenia w kulturze fizycznej przez całe życie.	P7U_U	

w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH absolwent jest gotów do:			
PSPEC_K01	posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej kierując się szacunkiem dla każdego człowieka;	P7U_K	P7S_KR
PSPEC_K02	budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami i opiekunami uczniów, włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej;	P7U_K	P7S_KO
PSPEC_K03	komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania edukacyjne, rehabilitacyjne, terapeutyczne i resocjalizacyjne;	P7U_K	P7S_KO
PSPEC_K04	porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią;	P7U_K	P7S_KO
PSPEC_K05	rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i regionalnego oraz ich wpływu na funkcjonowanie uczniów a także podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tych środowisk;	P7U_K	P7S_KO
PSPEC_K06	działania na rzecz poprawy jakości funkcjonowania przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty;	P7U_K	P7S_KR
PSPEC_K07	pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej;	P7U_K	P7S_KO
PSPEC_K08	doceniania tradycji i dorobku badań naukowych w zakresie pedagogiki specjalnej oraz ich kontynuacji i poszerzania o nowe obszary i procedury badawcze;	P7U_K	P7S_KK
PSPEC_Kd09	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	P7U_K	P7S_KO

13. **ZAJĘCIA WRAZ Z PRZYPISANYMI DO NICH PUNKTAMI ECTS, EFEKTAMI UCZENIA SIĘ I TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI:**

Przedmioty/grupy przedmiotów		Liczba punktów ECTS	W tym liczba punktów ECTS z przedmiotów do wyboru	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się na kierunku <i>Pedagogika specjalna</i>
A. PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO					
1	Język obcy	13		1. Treści leksykalne: Słownictwo specjalistyczne związane z kierunkiem studiów. Uniwersytet, przedmiot studiów, rodzaje studiów, znaczenie wykształcenia. Prezentacje artykułów i zagadnień właściwych dla studiowanego kierunku. Elementy tłumaczenia. Pozostałe treści obejmują zjawiska społeczne oraz znane problemy współczesnego świata. 2. Treści gramatyczne: Powtórzenie i ugruntowanie najważniejszych zagadnień gramatycznych (praktycznie i specjalistycznie uwarunkowanych) 3. Funkcje językowe: Pozwalające studentom na płynne porozumiewanie się w języku obcym, branie czynnego udziału w dyskusjach, polemizowanie, wyrażanie swoich opinii, argumentowanie, streszczenia publikacji specjalistycznych właściwych dla studiowanego kierunku, dokonywanie prezentacji.	PSPEC_W14 PSPEC_Ud19 PSPEC_K07
2	Przedmiot do wyboru: <i>Warsztat zachowań asertywnych/Trening umiejętności społecznych</i>	1	1	Umiejętności asertywne jako zasoby osobiste człowieka. Diagnoza własnego poziomu asertywności. Rozwój umiejętności asertywnych w takich obszarach jak: asertywny monolog wewnętrzny, obrona	PSPEC_W12 PSPEC_W14 PSPEC_U10 PSEC_Ud18

				własnych praw i granic, asertywność w komunikacji, przyjmowanie pochwał i krytyki, reagowanie na krytykę, wyrażanie własnych oczekiwań, pozytywnych i negatywnych uczuć. Trening umiejętności społecznych- założenia, cele, rola, wykorzystywane techniki i narzędzia. Trening percepcji społecznej, analizowania sytuacji społecznych, komunikacji werbalnej i niewerbalnej, autoprezentacji.	PSPEC_K03
3	Przedmioty do wyboru w zakresie wsparcia studentów w procesie uczenia się: <i>Organizacja pracy własnej i grupowej/Radzenie sobie ze stresem</i>	1	1	Organizacja pracy własnej i grupowej: budowanie zespołu; komunikacja w pracy zespołowej; zarządzanie czasem w organizacji pracy indywidualnej i grupowej; role pełnione w zespole, znaczenie motywacji w organizowaniu pracy własnej. Radzenie sobie ze stresem. Pojęcie, przejawy, przyczyny i skutki stresu; umiejętne zarządzanie czasem jako czynnik minimalizujący stres w pracy zawodowej oraz życiu osobistym; techniki relaksacyjne i ich rola w redukowaniu napięcia oraz stresu – trening autogenny Johannaesa Schultza, Trening Edmunda Jacobsona.	PSPEC_W02 PSPEC_W14 PSPEC_U09 PSPEC_K07
4	Filozofia i etyka	2		Centralne obszary filozofii. Główne nurty filozoficzne – charakterystyka i przedstawiciele. Etyka – charakterystyka głównych nurtów i dziedzin.	PSPEC_W01 PSPEC_W08 PSPEC_U02 PSPEC_K01
5	Podstawy socjologii	1		Środowiska społeczne, zbiorowości i grupy społeczne, procesy społeczne zachodzące w mikroskali. Socjalizacja. Integracja społeczna. Diagnoza konfliktów społecznych i rozwiązywanie sytuacji konfliktowych.	PSPEC_W01 PSPEC_W02 PSPEC_U02 PSPEC_U08 PSPEC_U17 PSPEC_K04 PSPEC_K05
6	Ochrona własności przemysłowej i prawa autorskiego	0,5		I. Własność przemysłowa 1. Znaki towarowe – pojęcie znaku towarowego, prawo ochronne na znak towarowy.	PSPEC_W16 PSPEC_U17 PSPEC_K01

				2. Wynalazki – pojęcie wynalazku, wyłączenia patentowe, patent. 3. Wzory przemysłowe – pojęcie wzoru przemysłowego i zakres jego ochrony. 4. Wzory użytkowe i topografie układów scalonych – pojęcia i zakres ochrony. II. Prawo autorskie 1. Cechy utworu. 2. Prawa autorskie oraz ich charakterystyka. 3. Dozwolony użytek w prawie autorskim. 4. Prawa pokrewne.	
7	Przedsiębiorczość	0,5		Cechy przedsiębiorcy. Czy nadaje się na przedsiębiorcę? Prawne podstawy przedsiębiorczości. Własna działalność gospodarcza i spółdzielcza. Działalność instytucji non-profit. Aktywne formy poszukiwania pracy. Rodzaje form zatrudnienia - plusy i minusy. Przedsiębiorczość społeczna.	PSPEC_Wd18 PSPEC_U02 PSPEC_K01 PSPEC_Kd09
B. PRZYGOTOWANIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE					
B.1. Ogólne przygotowanie psychologiczne					
1	Psychologia ogólna	3		Procesy poznawcze: spostrzeganie, uwaga, pamięć, uczenie się, myślenie i mowa. Procesy emocjonalno-motywacyjne. Różnice indywidualne: inteligencja, temperament, osobowość i styl poznawczy.	PSPEC_W02 PSPEC_U06 PSPEC_U10 PSPEC_K06
2	Psychologia rozwojowa	3		Zadania rozwojowe w poszczególnych okresach rozwojowych. Uwarunkowania rozwoju człowieka. Pojęcie normy rozwojowej, dysharmonie rozwojowe i zaburzenia rozwoju. Rozwój fizyczny, motoryczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny, moralny i osobowości człowieka.	PSPEC_W02 PSPEC_W05 PSPEC_U06 PSPEC_K06

3	Psychologia społeczno-wychowawcza	2		Kształtowanie i zmiana postaw. Zachowania agresywne, uległe i asertywne w szkole. Zachowania prospołeczne, empatia i współdziałanie. Stres i strategie radzenia sobie ze stresem.	PSPEC_W01 PSPEC_W02 PSPEC_W14 PSPEC_U06 PSPEC_U10 PSPEC_K06
4	Psychospołeczne podstawy trudności szkolnych	2		Uwarunkowania sukcesu w procesie uczenia się. Trudności w uczeniu się – geneza, symptomy, skutki. Trudności w uczeniu się uczniów – profilaktyka, diagnoza, terapia.	PSPEC_W02 PSPEC_W05 PSPEC_U02 PSPEC_U05 PSPEC_K06
5	Komunikacja interpersonalna w pracy nauczyciela	2		Charakterystyka procesu komunikacji. Style komunikowania się jednostek. Nauczyciel jako skuteczny nadawca i aktywnie słuchający odbiorca. Konflikt w relacjach międzyludzkich.	PSPEC_W02 PSPEC_W14 PSPEC_U06 PSPEC_K03
B.2. Ogólne przygotowanie pedagogiczne					
1	Pedagogika ogólna	2		Geneza, przedmiot i struktura pedagogiki. Proces kształtowania się pedagogiki jako nauki. Przedmiot pedagogiki: wychowanie – struktura i ewolucja pojęcia. Współczesne wzory wychowania. Podstawowe teorie pedagogiczne. Wychowanie jako pomoc i wychowanie jako działanie. Treść, zakres i składniki pojęcia edukacja. Przyczyny i istota kryzysu edukacyjnego we współczesnym świecie. Szkoła jako środowisko wychowawcze. Szkolne warunki wychowania. System wychowania w klasie szkolnej. Kompetencje nauczyciela-wychowawcy. Nauczyciel wobec oczekiwań społecznych. Nauczyciel i uczeń w cyberprzestrzeni.	PSPEC_W01 PSPEC_W02 PSPEC_U01 PSPEC_U02 PSPEC_K04 PSPEC_K05
2	Pedagogika społeczna i opiekuńczo-wychowawcza	2		Podstawowe pojęcia z zakresu pedagogiki społecznej i pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, najważniejsi prekursorzy i przedstawiciele. Podstawowe środowiska wychowawcze – funkcje i struktura. Rola i zadania pedagogiki społecznej i opiekuńczo-wychowawczej wobec aktualnych problemów	PSPEC_W01 PSPEC_U01 PSPEC_K05

				współczesności. Podstawowe metody pracy.	
3	Teoria wychowania	2		Pojęcie i funkcje wychowania, proces wychowania, jego struktura, właściwości i dynamika. Zagadnienie przymusu i swobody w wychowaniu. Podmiotowość wychowania. Podstawowe środowiska wychowawcze: rodzina, grupa rówieśnicza i szkoła; style i postawy wychowawcze; konteksty wychowania; źródła i przejawy kryzysu współczesnego wychowania.	PSPEC_W01 PSPEC_W02 PSPEC_U06 PSPEC_K03 PSPEC_K04 PSPEC_K06
4	Warsztat pracy nauczyciela	2		Analiza i konstruowanie dokumentacji szkolnej opracowywanej przez nauczycieli: program wychowawczo-profilaktyczny, plan pracy wychowawczo-profilaktycznej dla klasy, scenariusz zajęć wychowawczo-profilaktycznych.	PSPEC_W01 PSPEC_U06 PSPEC_U07 PSPEC_U09 PSPEC_K01 PSPEC_K04
5	Dydaktyka ogólna	1		Przedmiot i zadania dydaktyki, podstawowe pojęcia. Metody badań dydaktycznych. Funkcje dydaktyki. Proces kształcenia. Cele, treści i zakres kształcenia ogólnego. Zasady kształcenia. Metody i organizacja kształcenia. Formy organizacyjne kształcenia. Środki dydaktyczne. Planowanie pracy dydaktycznej.	PSPEC_W01 PSPEC_U06 PSPEC_U07 PSPEC_K06
6	Podstawy pedeutologii	1		Pedeutologia jako nauka o nauczycielu i zawodzie nauczycielskim. Ewolucja etosu i roli społecznej nauczyciela. Tradycja i współczesne przemiany. Od roli społecznej ku otwartej profesjonalizacji. Współczesne ideologie (racjonalności) edukacyjne a wizje i koncepcje nauczyciela, pedagoga. Kształcenie i rozwój zawodowy nauczycieli i pedagogów wobec zmienności społeczno-kulturowego kontekstu ich pracy. Refleksyjne wymiary profesjonalizmu nauczyciela i pedagoga. Kategorie współzależności. Rola nauczycieli i pedagogów w procesie inkluzji społecznej. Metodologiczne aspekty badań w pedeutologii.	PSPEC_W02 PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U05 PSPEC_U10 PSPEC_U11 PSPEC_K01 PSPEC_K07

7	Doradztwo edukacyjno-zawodowe	2		Wspomaganie ucznia w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej. Sposoby identyfikowania potencjału ucznia. Rola samokształcenia. Rynek edukacyjny a rynek pracy. Idea całościowego uczenia się.	PSPEC_W02 PSPEC_U06 PSPEC_K01
B.3. Praktyki zawodowe (informacje na końcu tabeli)					
C. KSZTAŁCENIE KIERUNKOWE					
C.1. Przygotowanie merytoryczne					
1	Podstawy anatomii	2		Koncepcje etiologiczne niepełnosprawności intelektualnej. Grupy czynników: prenatalne, okołoporodowe, poporodowe. Zmiany anatomiczne i ich wpływ na funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością intelektualną.	PSPEC_W02 PSPEC_W12 PSPEC_U01 PSPEC_K07
2	Podstawy genetyki	2		Znaczenie genetyki dla rozwoju człowieka. Choroby i zespoły o podłożu genetycznym i metabolicznym. Czynniki genetyczne zakłócające proces rozwoju. Niepełnosprawność intelektualna w kontekście uwarunkowań genetycznych.	PSPEC_W02 PSPEC_W05 PSPEC_U01 PSPEC_U15 PSPEC_K03
3	Historia wychowania	2		Wychowanie w poszczególnych epokach historycznych. Główne kierunki wychowania. Instytucjonalne formy wychowania- cele, zadania.	PSPEC_W02 PSPEC_U02 PSPEC_U17 PSPEC_K01
4	Historia kształcenia specjalnego	1		Problematyka opieki, kształcenia i wychowania dzieci i dorosłych niepełnosprawnych w poszczególnych epokach historycznych w kontekście kulturowym, społeczno-gospodarczym, światopoglądowym. Rozwój teorii i praktyki kształcenia specjalnego w Polsce i Europie. Historia pedagogiki specjalnej jako dyscypliny naukowej.	PSPEC_W02 PSPEC_U01 PSPEC_K08

5	Współczesna recepcja tekstów pedagogicznych	1		Krytyczna analiza najnowszych tekstów pedagogicznych, dotyczących wyzwań, jakie przed systemem oświatowo-wychowawczym stawia zmieniająca się rzeczywistość społeczna i cywilizacyjna.	PSPEC_W02 PSPEC_W09 PSPEC_U05 PSPEC_U16 PSPEC_K06 PSPEC_K08
6	Podstawy neurologii	2		Zaburzenia rozwoju psychoruchowego. Choroby i zespoły o podłożu genetycznym i metabolicznym. Wady rozwojowe układu nerwowego. Urazy głowy. Encefalopatia niedotlenieniowo-niedokrwienno. Stany napadowe. Badanie neurologiczne. Neurorehabilitacja i neuroplastyczność.	PSPEC_W02 PSPEC_W05 PSPEC_U01 PSPEC_U06 PSPEC_K03 PSPEC_K07
7	Socjologia wychowania	2		Socjologia wychowania a socjologia edukacji i pedagogika społeczna. Prekursorzy socjologii wychowania na świecie i w Polsce. Funkcje socjologii wychowania. „Odkrycie” problematyki dziecka i dzieciństwa w nauce współczesnej. Młodzież jako kategoria socjologiczna – kryteria wyodrębnienia i specyfika tej kategorii społecznej. Współczesna młodzież a problemy wychowawcze.	PSPEC_W01 PSPEC_W02 PSPEC_U02 PSPEC_U17 PSPEC_K05 PSPEC_K07
8	Podstawy języka migowego	4		Wprowadzenie do świata Głuchych – nazewnictwo, zwyczaje. Różnice i podobieństwa PJM a SJM. Znaki daktylograficzne: alfabet palcowy, liczebniki, tematyczne: szkoła, lekarz, droga, praca, czynności. Prowadzenie dialogu.	PSPEC_W14 PSPEC_U04 PSPEC_K03
9	Wprowadzenie do komunikacji alternatywnej i wspomagającej	1		Pojęcie komunikacji alternatywnej i wspomagającej (AAC), terminologia. Systemy AAC - charakterystyka wybranych metod. - Poziomy komunikacji alternatywnej lub wspomagającej w procesie uczenia się. Określanie profilu komunikacyjnego - uwzględnianie potrzeb komunikacyjnych użytkowników AAC. Strategie i zasady wprowadzania AAC. Kryteria doboru metod i form AAC do potrzeb użytkowników. Charakterystyka środków technicznych stosowanych w AAC.	PSPEC_W14 PSPEC_U02 PSPEC_U04 PSPEC_U08 PSPEC_K05

10	Studia nad niepełnosprawnością	2	Istotne osiągnięcia, ważne nurty, aktualne tendencje i czołowi przedstawiciele. Modele niepełnosprawności i istotne koncepcje z nimi związane ujmuje niepełnosprawność w wymiarze indywidualnym, międzyludzkim i ogólnospołecznym. Tradycyjne i współczesne kierunki badań nad niepełnosprawnością oraz ich historyczne i społeczne uwarunkowania. Ujęcie fenomenu niepełnosprawności w kontekście wyjaśnień i koncepcji zarówno nauk humanistycznych, społecznych, jak i medycznych.	PSPEC_W03 PSPEC_W04 PSPEC_W05 PSPEC_U05 PSPEC_U06 PSPEC_K08
11	Podstawy metodyki edukacji przedszkolnej	1	Rodzaje i funkcje przedszkoli. Rola przedszkola w rozwoju dziecka. Organizacja dnia w przedszkolu. Formy organizacyjne pracy przedszkola. Podstawa programowa i program wychowania przedszkolnego. Metody, formy, środki prowadzenia zajęć edukacyjnych. Współpraca przedszkola ze środowiskiem.	PSPEC_W01 PSPEC_W02 PSPEC_U01 PSPEC_U17 PSPEC_K06
12	Podstawy psychiatrii	1	Pojęcie zdrowia i choroby psychicznej. Etiologia i patogeneza zaburzeń psychicznych. Klasyfikacje zaburzeń psychicznych. Ocena stanu psychicznego człowieka. Diagnostyka i terapia najczęstszych zaburzeń psychicznych. Zagadnienia etyczne i prawne w opiece psychiatrycznej.	PSPEC_W03 PSPEC_W05 PSPEC_W08 PSPEC_U01 PSPEC_U02 PSPEC_K01
13	Podstawy metodyki edukacji wczesnoszkolnej	1	Podstawowe dyskursy edukacji wczesnoszkolnej – behawioryzm v. konstruktywizm. Założenia programowe edukacji wczesnoszkolnej w zakresie różnych obszarów edukacji. Programy nauczania i podręczniki jako elementy kultury. Cele, metody, formy pracy stosowane w metodyce edukacji wczesnoszkolnej. Znaczenie środków dydaktycznych. Tworzenie warunków do konstruowania wiedzy. Projektowanie procesu uczenia się. Potencjał rozwojowy uczniów klas I-III. Poznawanie uczniów. Motywacja do uczenia się. Ocenianie.	PSPEC_W02 PSPEC_W05 PSPEC_U01 PSPEC_U05 PSPEC_K02

14	Metodyka edukacji polonistycznej w klasach I-III	4		Anatomiczno-fizjologiczno-psychologiczne podstawy procesu czytania i pisania. Nauka czytania metodą symultaniczno-sekwencyjną. Ćwiczenia grafomotoryczne. Kształtowanie pojęć i rozwój języka w nauczaniu wczesnoszkolnym (ćwiczenia słownikowe i frazeologiczne).	PSPEC_W12 PSPEC_W14 PSPEC_U01 PSPEC_U07 PSPEC_K02
15	Metodyka edukacji matematycznej w klasach I-III	4		Koncepcje wprowadzania wybranych treści matematycznych, z uwzględnieniem aktualnych poglądów na matematykę i jej nauczanie.	PSPEC_W11 PSPEC_W12 PSPEC_U05 PSPEC_U07 PSPEC_U11 PSPEC_K01 PSPEC_K04
16	Metodyka edukacji społecznej w klasach I-III	2		Realizacja treści programowych z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb ucznia. Projektowanie zajęć z edukacji społecznej z włączaniem efektywnych strategii nauczania-uczenia się Sposoby indywidualizacji oddziaływań edukacyjnych.	PSPEC_W11 PSPEC_W12 PSPEC_U02 PSPEC_U07 PSPEC_K05
17	Metodyka edukacji przyrodniczej w klasach I-III	2		Edukacja przyrodnicza-cele i treści programowe. Zasady. Metody i techniki pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną. Planowanie zajęć i ich organizacja. Ocena osiągnięć programowych i postępów ucznia.	PSPEC_W11 PSPEC_W12 PSPEC_U07 PSPEC_U10 PSPEC_K01
18	Metodyka edukacji plastycznej w klasach I-III	1		Etapy, metody i formy projektowania działań plastycznych dziecka/ucznia. Sposoby rozwijania twórczej aktywności dziecka/ucznia. Zasady projektowania zajęć plastycznych w przedszkolu i w klasach I-III. Metody i techniki diagnozowania dziecka/ ucznia w zakresie jego zdolności plastycznych i monitorowania jego rozwoju w tym obszarze.	PSPEC_W09 PSPEC_U10 PSPEC_U11 PSPEC_K01
19	Metodyka edukacji technicznej w klasach I-III	1		Analiza „Podstawy programowej...” w zakresie celów i treści edukacji technicznej. Metody nauczania i formy pracy stosowane na edukacji technicznej. Materiałoznawstwo. Planowanie zadań technicznych. Projektowanie przedmiotów użytkowych, pomocy	PSPEC_W11 PSPEC_U07 PSEC_U17 PSPEC_K07

				naukowych, zabawek. Zasady projektowania, etapy wykonania.	
20	Metodyka edukacji informatycznej w klasach I-III	1		Wspomaganie nauczania komputerem. Posługiwanie się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi. Zasady bezpieczeństwa korzystania z Internetu. Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem komputera	PSPEC_W11 PSPEC_U07 PSPEC_U17 PSPEC_K07
21	Metodyka edukacji muzycznej w klasach I-III	1		Rozwój muzyczny dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Podstawy programowe edukacji muzycznej w przedszkolu i klasach I-III. Formy aktywności muzycznej. Pomoce dydaktyczne wykorzystywane w edukacji muzycznej. Projektowanie własnych zadań muzycznych uwzględniających potrzeby grupy.	PSPEC_W11 PSPEC_U07 PSPEC_U17 PSPEC_K07
22	Metodyka wychowania fizycznego w przedszkolu i klasach I-III	1		Podstawa programowa wychowania fizycznego w przedszkolu i klasach I-III. Sposoby pracy z uczniem. Znaczenie aktywności ruchowej w rozwoju ucznia. Gry i zabawy ruchowe. Analiza wybranych programów usprawniania ruchowego dziecka.	PSPEC_W11 PSPEC_U17 PSPEC_K03 PSPEC_K07
23	Nowoczesne technologie w oddziaływaniach pedagogicznych	1		Oprogramowanie wspomagające realizację zajęć pedagogicznych. Oprogramowanie edukacyjne na urządzenia mobilne. Aplikacje internetowe wspierające i uatrakcyjniające proces dydaktyczny. Strony internetowe w procesie dydaktycznym. Typy licencji oprogramowania i prawa autorskie.	PSPEC_W09 PSPEC_W12 PSPEC_U11 PSPEC_K03 PSPEC_Kd09
24	Prawo oświatowe i podstawy prawne pracy pedagoga specjalnego	1		Pedagog specjalny i jego zadania w świetle aktów prawnych. Pedagog specjalny w roli diagnosty i terapeuty. Współpraca pedagoga specjalnego z nauczycielami i rodzicami. Ewaluacja procesu edukacyjno-terapeutycznego.	PSPEC_W10 PSPEC_U01 PSPEC_U11 PSPEC_K02
25	Autonomia osoby z niepełnosprawnością	1		Uwarunkowania środowiskowe i osobowościowe rozwoju autonomii osób z niepełnosprawnością intelektualną. Działania na rzecz wspierania autonomii i niezależności życiowej osób z niepełnosprawnością	PSPEC_W05 PSPEC_U06 PSPEC_K01

				intelektualną. Konwencja o Prawach Osób z Niepełnosprawnością.	
26	Animaloterapia w pracy z osobami z niepełnosprawnościami	2		Zapoznanie ze współczesnymi możliwościami terapii z udziałem zwierząt u pacjentów z różnorodnymi zaburzeniami psychomotorycznymi, m.in. zaburzeniami narządu ruchu wzroku, słuchu, intelektu.	PSPEC_W05 PSPEC_U04 PSPEC_U10 PSPEC_K07
27	<i>Przedmiot do wyboru: Metody ekspresji plastycznej/Elementy rękodzielnictwa</i>	2	2	Problemy uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i nowe formy edukacji, indywidualne podejście do ucznia, jego potrzeb i możliwości twórczych, wzajemne zaufanie kluczem do sukcesu i efektywności edukacyjnej.	PSPEC_W09 PSPEC_U07 PSPEC_K01 PSPEC_K02
28	<i>Przedmiot do wyboru: Drama w pracy z osobami z niepełnosprawnościami / Biblioterapia w pracy z osobami z niepełnosprawnościami</i>	2	2	Drama a dramaterapia. Drama jako metoda pracy z osobami z niepełnosprawnościami. Techniki dramy. Ćwiczenia i gry dramowe w pracy z osobami z niepełnosprawnościami. Biblioterapia-historia, tendencje, metodologia. Znaczenie literatury pięknej w procesie terapeutycznym. Psychologiczne i pedagogiczne problemy uczestnika procesu biblioterapeutycznego. Rola biblioterapeuty w środowisku społecznym.	PSPEC_W05 PSPEC_U02 PSPEC_U07 PSPEC_K03
29	<i>Przedmiot do wyboru: Metody ekspresji muzycznej/Metody ekspresji ruchowej</i>	2	2	Zainteresowania muzyczne dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Rozwijanie poszczególnych form ekspresji muzycznej: śpiewanie, gra na instrumentach. Aktywne słuchanie muzyki Batti Strauss. Kierowanie własną twórczością muzyczną dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Opowieści muzyczne -aktywność ruchowa dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.	PSPEC_W11 PSPEC_U07 PSPEC_U17 PSPEC_K07

C.2. Przygotowanie psychologiczne do pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

1	Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	3		Zróżnicowanie funkcjonowania szkolnego i pozaszkolnego dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Psychologiczne uwarunkowania nietypowego rozwoju dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Proces uczenia się w kontekście specjalnych potrzeb edukacyjnych, uwarunkowania i konsekwencje motywacji do uczenia się i osiągnięć. Proces wychowawczy w kontekście wyzwań rozwojowych dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Źródła niedostosowania społecznego i diagnoza jego ryzyka.	PSPEC_W09 PSPEC_U04 PSPEC_K05
2	Psychologia wychowawcza dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	3		Psychologiczne uwarunkowania zachowania dziecka. Trudności adaptacyjne i przystosowawcze. Proces wychowawczy w kontekście wyzwań rozwojowych dzieci i uczniów ze SPE, psychologiczne wymiary interakcji wychowawczej i oddziaływań wychowawczych.	PSPEC_W01 PSPEC_U08 PSPEC_U16 PSPEC_K03
3	Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży	3		Pojęcie normy, normalności i zdrowia, zaburzenia zdrowia psychicznego w okresie dzieciństwa i dorastania, specyfika zaburzeń okresu dzieciństwa i adolescencji, w tym emocjonalnych i behawioralnych, całościowe zaburzenia rozwoju, uwarunkowania problemów klinicznych w rozwoju dzieci i młodzieży; problematyka stresu i sytuacji kryzysowych oraz sposoby radzenia sobie z nimi, psychologiczne następstwa doświadczeń traumatycznych, w tym choroby przewlekłej lub niepełnosprawności, psychologiczne aspekty zaburzeń komunikacji językowej, psychologiczne metody diagnozy.	PSPEC_W02 PSPEC_W03 PSPEC_W09 PSPEC_U01 PSPEC_U05 PSPEC_K01
4	Psychoprofilaktyka	1		Profilaktyka – założenia, cele i znaczenie. Profilaktyka uniwersalna i selektywna. Źródła zaburzeń funkcjonowania dziecka/ucznia, ocena ryzyka rozwojowego i wychowawczego. Psychologiczne konsekwencje zaniedbań rozwojowych, edukacyjnych.	PSPEC_W01 PSPEC_W14 PSPEC_U02 PSPEC_K04

5	Podstawy psychologii rehabilitacji	2	Zagadnienia niepełnosprawności i rehabilitacji, dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi. Psychologiczne i społeczne konsekwencje różnych rodzajów niepełnosprawności. Psychologiczne mechanizmy postrzegania własnej niepełnosprawności i choroby przewlekłej jako regulatora radzenia sobie i adaptacji psychicznej. Sytuacja społeczna osób z niepełnosprawnościami. Samorealizacja i dobrostan psychiczny osób z niepełnosprawnościami. Zewnętrzne i wewnętrzne zasoby w rozwijaniu potencjału dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą.	PSPEC_W05 PSPEC_U04 PSPEC_K02
C.3. Przygotowanie pedagogiczne do pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi				
1	Pedagogika specjalna	4	Pojęcia, cele, zadania, zasady i zakres pedagogiki specjalnej; tradycyjne i współczesne tendencje w pedagogice specjalnej; skala i dynamika zjawiska niepełnosprawności w Polsce i na świecie; wspólne i swoiste problemy osób z różnymi niepełnosprawnościami; podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia i godność osób z niepełnosprawnością we współczesnym społeczeństwie; postawy społeczne wobec osób z niepełnosprawnością; kształcenie pedagogów specjalnych.	PSPEC_W03 PSPEC_W04 PSPEC_W05 PSPEC_U01 PSPEC_U02 PSPEC_K08
2	Subdyscypliny pedagogiki specjalnej	4	Zakresy pedagogiki specjalnej (specyfika - przedmiotowa i podmiotowa celów, zadań i rozwiązań): - surdopedagogika, - tyflop pedagogika, - edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną, - edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu, - pedagogika resocjalizacyjna, - pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna), - pedagogika leczniczo-terapeutyczna, - logopedia, - wczesna interwencja.	PSPEC_W04 PSPEC_W11 PSPEC_U01 PSPEC_U11 PSPEC_K01

3	Systemy wsparcia osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	1		Wsparcie - pojęcie, cel, typy, rodzaje, systemy wsparcia. Wsparcie społeczne - ujęcie strukturalne i funkcjonalne. Rodzaje wsparcia w rehabilitacji osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi niepełnosprawnością. Systemy wsparcia: rodzina, grupy samopomocowe i wolontariusze, system pomocy pozarządowej, formalny system pomocy, system edukacji i rehabilitacji, pomoc socjalna, system rentowy. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna - regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia. Rola rodziny w realizacji specjalnych potrzeb wynikających z niepełnosprawności. System wsparcia rodzin osób z niepełnosprawnością.	PSPEC_W09 PSPEC_U01 PSPEC_K01
4	Prawne podstawy wspomagania rozwoju i kształcenia osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi	1		Prawo do edukacji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w prawie międzynarodowym i krajowym. Regulacje prawne odnoszące się do osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami oraz niedostosowanych społecznie i ich rodzin. Organizacja procesu i formy kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Orzekanie o specjalnych potrzebach edukacyjnych na tle innych systemów orzecznich. Obowiązki organu prowadzącego szkołę w realizacji edukacji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PSPEC_W10 PSPEC_W12 PSPEC_U01 PSPEC_K01
5	Rodzina dziecka ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi	1		Koncepcje adaptacji rodziny w kontekście niepełnosprawności (choroby przewlekłej) dziecka; problemy adaptacji rodziny do choroby lub niepełnosprawności dziecka; trudnienia życiowe rodziców i rodzeństwa dzieci z SPE; czynniki wpływające na funkcjonowanie rodziny dziecka z SPE (w poszczególnych okresach życia dziecka); uwarunkowania specyfiki pracy z rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym w poszczególnych okresach życia dziecka; rodzaje i źródła wsparcia społecznego.	PSPEC_W05 PSPEC_U05 PSPEC_U09 PSPEC_K02 PSPEC_K05

6	Doradztwo zawodowe dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	1	Systemowe uwarunkowania doradztwa zawodowego. Podstawy prawne doradztwa realizowanego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Istota, cele i zadania doradztwa zawodowego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Kompetencje doradcy zawodowego pracującego z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Komunikacja w procesie doradczym. Metody, techniki i narzędzia pracy doradcy zawodowego z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zakresie projektowania indywidualnej ścieżki edukacyjno-zawodowej. Diagnozowanie predyspozycji i zainteresowań zawodowych ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U09 PSPEC_K07
C.4. Przygotowanie pedagogiczne do pracy z osobami dorosłymi z niepełnosprawnościami				
1	Rehabilitacja i aktywizacja społeczna osób dorosłych z niepełnosprawnościami	4	Rehabilitacja społeczna- wybrane zagadnienia. Kompetencje społeczne i ich znaczenie w życiu człowieka. Formy pomocy specjalistycznej i instytucjonalnej w zakresie aktywności społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną. Idea inkluzji społecznej. Bariery psychospołeczne i ich likwidowanie – indywidualne programy działania. Elementy poradnictwa życiowego i egzystencjonalnego.	PSPEC_W05 PSPEC_U01 PSPEC_U06 PSPEC_K03
2	Rehabilitacja i aktywizacja zawodowa osób dorosłych z niepełnosprawnościami	4	Rehabilitacja zawodowa - wybrane zagadnienia. Instytucjonalne formy wsparcia osób dorosłych z niepełnosprawnościami w zakresie aktywizacji zawodowej. Aktywne formy wejścia na rynek pracy osób dorosłych z niepełnosprawnościami. i podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Nowe zasady pomocy w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Elastyczne formy zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Problem dyskryminacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy – dyrektywy Unii	PSPEC_W05 PSPEC_U01 PSPEC_U06 PSPEC_K03

				Europejskiej.	
3	Współczesne problemy andragogiki specjalnej	4		Zainteresowania badawcze i zadania andragogiki. Miejsce andragogiki w systemie nauk o wychowaniu. Geneza i ewolucja andragogiki jako nauki o człowieku dorosłym. Psychologiczne aspekty funkcjonowania ludzi dorosłych i starszych. Potrzeby kulturalno-oświatowe ludzi dorosłych, starszych i z niepełnosprawnościami oraz ich urzeczywistnianie. Sytuacja dorosłych osób niepełnosprawnych w rodzinie, w stowarzyszeniach, w środowisku lokalnym. Stosunek społeczeństwa do osób niepełnosprawnych integracji społecznej osób niepełnosprawnych. Wpływ uprzedzeń i stereotypów społecznych na postrzeganie i rozumienie osób o odmiennym rozwoju.	PSPEC_W01 PSPEC_W02 PSPEC_W05 PSPEC_W08 PSPEC_U01 PSPEC_U02 PSPEC_U06 PSPEC_U09 PSPEC_K01 PSPEC_K02 PSPEC_K03 PSPEC_K06
C.5. Dydaktyka specjalna					
1	Podstawy dydaktyki specjalnej	4		Dydaktyka specjalna jako nauka teoretyczna i empiryczna (historyczne i współczesne paradygmaty). Koncepcje i systemy dydaktyczne kształcenia specjalnego. Sposoby indywidualizacji i personalizacji procesu kształcenia na poziomie jego planowania, realizacji oraz ewaluacji. Uwarunkowania kontekstowe kształcenia specjalnego – koalicje na rzecz efektywności procesu.	PSPEC_W10 PSPEC_U07 PSPEC_K02
2	Dydaktyka specjalna szczegółowa	4		Klasyfikacja dydaktyki specjalnej na dydaktyki szczegółowe. Specyfika kształcenia osób z określoną niepełnosprawnością i zasady ewaluacji. Projektowanie zajęć edukacyjnych w obszarze dydaktyki szczegółowej.	PSPEC_W04 PSPEC_W10 PSPEC_W11 PSPEC_U05 PSPEC_K07
C.6. Diagnostyka w pedagogice specjalnej					

1	Diagnostyka w pedagogice specjalnej	8	Cele, zasady i cechy diagnozy. Metody w identyfikowaniu zaburzeń rozwojowych, procedury badań diagnostycznych i eksperymentalnych w pedagogice specjalnej – analizy jakościowe i ilościowe. Wybrane metody oceny funkcjonowania edukacyjnego ucznia. Zasady konstruowania narzędzi diagnozy i interpretowania wyników. Diagnostyka opiekuńczo-wychowawcza, rehabilitacyjna, resocjalizacyjna i socjoterapeutyczna w pracy wybranych placówek i instytucji.	PSPEC_W05 PSPEC_W09 PSPEC_U02 PSPEC_U04 PSPEC_K01
C.7. Praktyki zawodowe (informacje na końcu tabeli)				
D. EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA				
D.1. Teorie edukacji integracyjnej i włączającej				
1	Teorie wykluczenia społecznego	2	Zjawisko wykluczenia społecznego – definicje, podstawowe pojęcia. Wybrane teorie wykluczenia społecznego. Obszary i symptomy wykluczenia społecznego. Podstawy procesu wykluczenia. Grupy defaworyzowane – charakterystyka. Przyczyny zagrożenia wykluczeniem społecznym. Konsekwencje wykluczenia edukacyjnego i społecznego. Polityka przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu w Polsce.	PSPEC_W03 PSPEC_W05 PSPEC_W09 PSPEC_U01 PSPEC_U02 PSPEC_K01 PSPEC_K02 PSPEC_Kd09
2	Podstawy edukacji integracyjnej i włączającej	4	Edukacja włączająca, integracyjna i ogólnodostępna – wyjaśnienie pojęć. Specjalne potrzeby edukacyjne. Teoretyczne podstawy edukacji włączającej. Geneza edukacji włączającej w Polsce i na świecie. System edukacji włączającej w Polsce. Typy szkół i ich charakterystyka.	PSPEC_W09 PSPEC_U08 PSPEC_K01
3	Kompetencje pedagoga specjalnego w edukacji integracyjnej i włączającej	2	Profesjonalizm nauczycieli w obliczu przemian współczesnej szkoły w kierunku edukacji włączającej.	PSPEC_W11 PSPEC_U09

				Współczesne i tradycyjne modele współdziałania pedagogów specjalnych z innymi osobami działającymi na rzecz rozwoju dziecka/ucznia. Planowanie i ewaluacja współpracy pedagoga specjalnego z innymi szkolnymi podmiotami oraz specjalistami wspierającymi szkołę i placówki.	PSPEC_Ud18 PSPEC_K07
D.2. Diagnoza specjalnych potrzeb edukacyjnych, planowanie, realizacja i monitoring działań wspierających					
1	Diagnoza specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży w grupach zróżnicowanych	8		Założenia, obszary i cechy diagnozy specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży w grupach zróżnicowanych Procedury badań diagnostycznych i eksperymentalnych w pedagogice specjalnej – analizy jakościowe i ilościowe. Pojęcie i proces diagnozowania specjalnych potrzeb edukacyjnych; założenia różnicowej i funkcjonalnej diagnozy; kryteria diagnostyczne (ICD, DSM, ICF); wybrane narzędzia diagnozy potrzeb edukacyjnych; założenia i zasady konstruowania indywidualnych programów edukacyjno- terapeutycznych oraz zasady i metody ich ewaluacji.	PSPEC_W06 PSPEC_W07 PSPEC_U03 PSPEC_U04 PSPEC_K01
2	Konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych	2		Analiza dokumentów formalnych ucznia/wychowanka, w tym orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. Opracowanie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania uczniów- WOPFU. Zakres dostosowań do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia/wychowanka. Konstruowanie Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych, monitorowanie i ewaluacja.	PSPEC_W11 PSPEC_U04 PSPEC_U07 PSPEC_K07
3	Realizacja i monitoring działań wspierających w grupach zróżnicowanych	2		Organizacja i realizacja procesu edukacyjno-terapeutycznego w edukacji włączającej- wybrane koncepcje i modele rozwiązań. Specyfika uwarunkowania kształcenia dzieci i uczniów	PSPEC_W01 PSPEC_U08 PSPEC_K01

				w grupach zróżnicowanych- możliwości i ograniczenia na poziomie klasy, szkoły, środowiska.	
D.3. Metodyka kształcenia w grupach zróżnicowanych					
1	Metodyka kształcenia uczniów w grupach zróżnicowanych	4		Grupa zróżnicowana–specyfika i potrzeby. Zasady projektowania przestrzeni edukacyjnej klasy szkolnej. Style uczenia się i ich identyfikowanie w kontekście grupy heterogenicznej. metodyka nauczania otwartego i indywidualizującego. Modele współpracy nauczycieli i specjalistów.	PSPEC_W02 PSPEC_W11 PSPEC_W12 PSPEC_U01 PSPEC_U08 PSPEC_K01
2	Metodyka kształcenia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w grupach zróżnicowanych	1		Metodyka wdrażania nauczania otwartego; modele nauczania indywidualizującego; dobieranie i adaptowanie środków dydaktycznych do potrzeb dziecka i ucznia; opracowywanie materiałów dydaktycznych zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania zajęć; dostosowanie treści i formy sprawdzianów do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PSPEC_W05 PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U01 PSPEC_K03 PSPEC_K05
3	Metodyka kształcenia uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się	1		Specjalne a specyficzne trudności w uczeniu się. Dysleksja, dysgrafia i dysortografia. Koncepcje etiologiczne. Metody edukacji i terapii uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się i formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	PSPEC_W05 PSPEC_W11 PSPEC_U01 PSPEC_U04 PSPEC_K05
4	Metodyka kształcenia uczniów ze spektrum autyzmu w grupach zróżnicowanych	1		ASD - ustalenie terminologiczne, kryteria diagnostyczne. Koncepcje etiologiczne. Edukacja i terapia dzieci/ uczniów ze spektrum zaburzeń autystycznych.	PSPEC_W05 PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U01 PSPEC_K03 PSPEC_K05
5	Metodyka kształcenia uczniów z niepełnosprawnością wzroku w grupach zróżnicowanych	1		Metody nauczania (konwencjonalne i niekonwencjonalne) i ich adaptacja do zróżnicowanych potrzeb uczniów, metody aktywizujące, metoda projektów, praca badawcza, alternatywne sposoby uczenia się i elastycznego	PSPEC_W05 PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U01 PSPEC_K03

				nauczania.	PSPEC_K05
6	Metodyka kształcenia uczniów z niepełnosprawnością słuchu w grupach zróżnicowanych	1		Formy organizacyjne pracy na lekcji (praca zbiorowa, grupowa, indywidualna, tutoring uczniowski w klasach włączających); modele nauczania w małych grupach w klasach włączających.	PSPEC_W05 PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U01 PSPEC_K03 PSPEC_K05
7	Metodyka kształcenia uczniów z zaburzeniami komunikacji w grupach zróżnicowanych	1		Przedstawienie istoty pracy w grupie zróżnicowanej. Modele nauczania indywidualizującego. Metody nauczania, formy organizacyjne oraz środki dydaktyczne stosowane do pracy w grupach zróżnicowanych ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z zaburzeniami komunikacji. Istota współpracy nauczycieli i specjalistów Projektowanie zajęć dla zróżnicowanych grup dzieci i uczniów. Stosowanie oceniania wspierającego proces uczenia się.	PSPEC_W05 PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U01 PSPEC_K03 PSPEC_K05
8	Metodyka kształcenia uczniów z niepełnosprawnością ruchową i przewlekłymi chorobami w grupach zróżnicowanych	1		Uczeń przewlekłe chory uczęszczający do szkoły, system diagnozy nozologicznej i organizacja edukacji dla tych uczniów w grupach zróżnicowanych; wsparcie edukacyjne udzielane uczniom z niepełnosprawnością ruchową; wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci; zasady i metody wychowania dla zdrowia; metody projektowania różnych form aktywności w celu rozwijania kultury zdrowotnej u dzieci lub uczniów. Metody i strategie wspierające edukację włączającą. Formy organizacyjne zróżnicowanej aktywności dzieci. Środki dydaktyczne w edukacji zdrowotnej.	PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U07 PSPEC_K05
9	Metodyka kształcenia uczniów z zachowaniami ryzykownymi	1		Charakterystyka i podłoże zachowań ryzykownych. Metody pracy z uczniem przejawiającym zachowania ryzykowne (z uwzględnieniem współpracy z rodzicami). Specyficzne problemy w pracy z uczniem manifestującym zachowania ryzykowne.	PSPEC_W14 PSPEC_U01 PSPEC_K08

D.4. Programy wychowawcze w edukacji integracyjnej i włączającej

1	Integracja i włączanie w środowisku szkolnym	1	Szkoła jako środowisko społeczno- wychowawcze. Szkolni partnerzy ucznia. Klimat szkoły. Zasoby podmiotów życia szkolnego. Edukacja uczniów ze SPE. Wybrane potrzeby uczniów a działalność pedagoga szkolnego. Metody pracy pedagoga szkolnego. Miejsce szkoły w systemie pomocy, diagnozy i terapii uczniów w tym uczniów ze SPE.	PSPEC_W10 PSPEC_U05 PSPEC_K07
2	Zachowania trudne dzieci i młodzieży	2	Zachowania ryzykowne i ich uwarunkowania. Problematyka uzależnienia i zagrożenia uzależnieniem. Podstawy teoretyczne i prawne programów profilaktycznych i metodyka ich stosowania. Diagnoza zachowań trudnych i budowanie planu pomocowego.	PSPEC_W08 PSPEC_U08 PSPEC_U10 PSPEC_U17 PSPEC_K05
3	Warsztat wychowawczy pedagoga specjalnego w edukacji integracyjnej i włączającej	1	Wyzwania wychowawcze w pracy z grupą zróżnicowaną: konflikt, wykluczenie, agresja i przemoc rówieśnicza. Zadania nauczyciela- wychowawcy: poznawanie uczniów i łączących ich relacji, działania proaktywne na rzecz tworzenia zespołu klasowego, kreowanie współpracy rodziny i szkoły; budowanie rozwiązań sytuacji trudnych w pracy wychowawczej.	PSPEC_W01 PSPEC_U04 PSPEC_U05 PSPEC_U08 PSPEC_K02
4	Konstruowanie programów wychowawczo- profilaktycznych w edukacji integracyjnej i włączającej	2	Teoretyczne koncepcje stylów i postaw wychowawczych w przedszkolu i szkole, w tym postaw nauczycieli, dzieci i uczniów. Wprowadzenie w metodykę wykorzystywania konstruowanych programów wychowawczych i profilaktycznych, ich założenia teoretyczne oraz klasyfikacje programów kształtowania postaw wobec dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami i relacji w grupach rówieśniczych.	PSPEC_W05 PSPEC_U02 PSPEC_U08 PSPEC_K06

D.5. Organizacja edukacji włączającej

1	Komunikacja w edukacji integracyjnej i włączającej	1		Rozumienie procesu edukacji integracyjnej i włączającej oraz wzorców komunikowania się w placówkach oświatowych. Bariery komunikacyjne, style i kanały komunikowania się nauczycieli i uczniów. Zasady komunikowania. Aktywne słuchanie i sposoby nadawania komunikatów.	PSPEC_W14 PSPEC_U12 PSPEC_K02 PSPEC_K04
2	Kultura organizacyjna szkoły integracyjnej oraz jej diagnozowanie	2		Pojęcie kultury organizacyjnej w przedszkolu, szkole, placówce oświatowej. Etapy rozwoju kultury organizacyjnej. Przywódcza rola dyrektora. Czynniki kultury organizacyjnej i jej wymiary instytucjonalne.	PSPEC_W09 PSPEC_U05 PSPEC_K06
3	Technologie asystujące w pracy grup zróżnicowanych	1		Nowe technologie w dostosowaniu nauczania do potrzeb dzieci i uczniów; stosowanie oceniania wspierającego.	PSPEC_W05 PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U01 PSPEC_K03 PSPEC_K05
4	Projektowanie uniwersalne w edukacji integracyjnej i włączającej	1		Założenia teoretyczne i zasady projektowania uniwersalnego w edukacji integracyjnej i włączającej. Różnorodność i elastyczność metod: - prezentacji informacji lub umożliwienia dostępu do nich, - planowania i wykonywania zadań, - angażowania uczniów w proces uczenia się. Szczegółowe wytyczne uniwersalnego projektowania w nauczaniu (według Centrum Projektowania Uniwersalnego Uniwersytetu Karoliny Północnej). Dobre praktyki projektowania uniwersalnego w edukacji integracyjnej i włączającej na świecie i w Polsce.	PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U07 PSPEC_U08 PSPEC_U11 PSPEC_K03
5	Wsparcie nauczyciela w procesie edukacji integracyjnej i włączającej	1		Rola i organizacja wewnętrznych systemów doskonalenia zawodowego nauczycieli przedszkola, szkoły/ placówki systemu oświaty w procesie edukacji integracyjnej i inkluzyjnej. Wybrane założenia teoretyczne i metodyka realizacji	PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U09 PSPEC_K07

				indeksu włączania oraz stosowanie innych narzędzi wspomagających rozwój edukacji włączającej w przedszkolu i szkole.	
D.6. Praktyki zawodowe (informacje na końcu tabeli)					
E. PRZYGOTOWANIE W ZAKRESIE EDUKACJI I REHABILITACJI OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ					
E.1. Przygotowanie merytoryczne					
1	Biomedyczne podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną	4		Medyczne podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Etiologia niepełnosprawności, obraz kliniczny jednostek chorobowych. Medyczne i biologiczne aspekty niepełnosprawności sprzężonej.	PSPEC_W03 PSPEC_U01 PSPEC_K07
2	Psychologiczne podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną	4		Psychologiczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Diagnoza niepełnosprawności intelektualnej jako podstawa oddziaływań rehabilitacyjnych. Proces upośledzania i rozwijania umysłu w kontekście podejścia holistycznego. Psychologiczne podstawy terapii osób z niepełnosprawnością intelektualną. Wybrane metody, techniki i programy rehabilitacji psychologicznej.	PSPEC_W05 PSPEC_U06 PSPEC_K02
3	Diagnoza funkcjonalna w pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną	4		Pojęcie i proces diagnozowania specjalnych potrzeb edukacyjnych; założenia różnicowej i funkcjonalnej diagnozy; kryteria diagnostyczne (ICD, DSM, ICF); wybrane narzędzia diagnozy potrzeb edukacyjnych.	PSPEC_W08 PSPEC_W09 PSPEC_U02 PSPEC_U04 PSPEC_K01
4	Pedagogiczne podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną	3		Edukacja osób z niepełnosprawnością intelektualną. Rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną. Praca z uczniem/podopiecznym z różnym stopniem sprawności intelektualnej. Podstawy prawne edukacji	PSPEC_W09 PSPEC_U06 PSPEC_K03

				i rehabilitacji w różnym wieku życia i na różnym poziomie rozwoju intelektualnego	
5	Podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi z niepełnosprawnością intelektualną	2		Niepełnosprawność sprzężona – wyjaśnienia terminologiczne. Diagnoza funkcjonalna osoby z niepełnosprawnością sprzężoną według najnowszych ujęć badawczych ICF a zalecenia WHO w sprawie terapii osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi Edukacja a rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi – podejście indywidualne czy komplementarne. Profil edukacyjno-terapeutyczny a IPET	PSPEC_W05 PSPEC_W11 PSPEC_W12 PSPEC_U01 PSPEC_U03 PSPEC_U04 PSPEC_U07 PSPEC_U08 PSPEC_K07
6	Metody pracy edukacyjno-terapeutycznej z osobami z niepełnosprawnością intelektualną	3		Metody usprawniające funkcjonowanie percepcyjno-motoryczne, poznawczo-komunikacyjne i społeczne osób z niepełnosprawnością intelektualną - cele, założenia, techniki i możliwości zastosowania. Warunki skuteczności oddziaływań edukacyjno-terapeutycznych.	PSPEC_W12 PSPEC_U08 PSPEC_U11 PSPEC_K07
7	Wspomaganie rozwoju mowy osób z niepełnosprawnością intelektualną	2		Charakterystyka zaburzeń mowy u osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, w stopniu umiarkowanym i znacznym, w stopniu głębokim. Teoretyczne i praktyczne podstawy oddziaływań logopedycznych wobec dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną Gry i zabawy logopedyczne.	PSPEC_W13 PSPEC_W14 PSPEC_U10 PSPEC_U11 PSPEC_K05 PSPEC_K07
8	Komunikacja alternatywna i wspomagająca	5		Sposoby rozpoznawania i realizowania potrzeb w zakresie stosowania AAC przez osoby z trudnościami w porozumiewaniu się. Założenia ogólne i metodyczne procedury stosowania AAC w różnych przestrzeniach edukacji i terapii. Potrzeby dzieci/uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w zakresie stosowania alternatywnych i wspomagających metod komunikacji. Strategie wprowadzania AAC dla konkretnego dziecka/ucznia oraz planowanie zajęć terapeutycznych i dydaktycznych z wykorzystaniem różnorodnych	PSPEC_W14 PSPEC_W12 PSPEC_U04 PSPEC_U08 PSPEC_K01

				metod alternatywnej i wspomagającej komunikacji. Dbłość o efektywną komunikację z wykorzystaniem optymalnych metod AAC.	
9	Prawne podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną	2		Prawne aspekty funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną: zasady orzekania o niepełnosprawności, zagadnienie ubezwłasnowolnienia, rolę ulg i udogodnień, regulacje w zakresie organizacji edukacji i wsparcia społecznego tych osób.	PSPEC_W10 PSPEC_W12 PSPEC_U01 PSPEC_U02 PSPEC_K01 PSPEC_Kd09
10	Konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych w pracy z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną	2		Analiza orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. Dokonywanie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania uczniów. Tworzenie planów pracy dydaktyczno-wychowawczej. Struktura IPET. Konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych.	PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U04 PSPEC_U07 PSPEC_K07
11	Spółeczny projekt specjalnościowy	3		Projekt społeczny jako innowacyjna propozycja rozwiązywania problemów społecznych w zakresie edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Definiowanie wybranych społecznych problemów i ich konceptualizacja. Metody, techniki i narzędzia analizy problemu dla potrzeb projektu społecznego. Opracowanie planu projektu społecznego. Opis projektu. Organizacja zespołu projektowego. Kosztorys społecznego projektu. Pozyskanie środków i sponsorów na realizację. Realizacja społecznego projektu. Ewaluacja - opracowanie rezultatów i ich prezentacja.	PSPEC_W06 PSPEC_W08 PSPEC_U03 PSPEC_U10 PSPEC_K07
12	Wspieranie dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną	4		Potrzeby i zadania rozwojowe osób z niepełnosprawnością intelektualną w okresie dorosłości. Strategie destygmatyzacji i destereotypizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Zasady partycypacji społecznej jako legitymizacji praw osób z niepełnosprawnością intelektualną.	PSPEC_W02 PSPEC_U02 PSPEC_K01

13	Przedmiot do wyboru: <i>Planowanie projektów naukowych /Realizacja projektów badawczych</i>	3	3	Zasady planowania i realizowania badań naukowych. Zasady etyczne prowadzenia i opracowania wyników badań naukowych. Konstruowanie raportów z badań. Formułowanie wniosków z badań.	PSPEC_W06 PSPEC_W07 PSPEC_U03 PSPEC_K05
14	Przedmiot do wyboru: <i>Projektowanie uniwersalne przestrzeni/Projektowanie uniwersalne relacji i działania</i>	3	3	Istota, formy i sposoby zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym uniwersalnego projektowania różnych przestrzeni lub uniwersalnych relacji i form działania.	PSPEC_W11 PSPEC_U07 PSPEC_K06
15	Przedmiot do wyboru: <i>Seksualność osoby z niepełnosprawnością intelektualną/ Małżeństwa osób z niepełnosprawnością intelektualną</i>	3	3	Fazy rozwoju psychoseksualnego. Zaburzenia rozwoju psychoseksualnego. Postawy społeczne wobec seksualności osób niepełnosprawnych. Charakterystyka seksualności dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną.	PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U01 PSPEC_U08 PSPEC_K05
16	Przedmiot do wyboru: <i>Uczestnictwo osób z niepełnosprawnością intelektualną w kulturze/Uczestnictwo osób z niepełnosprawnością intelektualną w sporcie</i>	3	3	Kulturowe uwarunkowania funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie. Udział osób z niepełnosprawnościami w tworzeniu i odbiorze kultury. Sport rekreacyjny i wyczynowy osób niepełnosprawnych. Dyscypliny sportowe w sporcie osób niepełnosprawnych. Rola sportu w procesie rehabilitacji osób niepełnosprawnych.	PSPEC_W05 PSPEC_U01 PSPEC_K01

E.2. Przygotowanie dydaktyczno-metodyczne

1	Metodyka kształcenia i wychowania uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w edukacji wczesnoszkolnej	5		Współczesne tendencje w podejściu do kształcenia i wychowania uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w edukacji wczesnoszkolnej/ cele, zadania, zakres oddziaływań edukacyjnych/. Paradygmaty nauki całościowej. Specyfika programowo – organizacyjna procesu edukacyjnego w I etapie nauki szkolnej uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną. Geneza nauki całościowej- wybrane koncepcje pedagogiczne w ramach Nowego Wychowania / C.Freinet, K.Linke, M. Montessori, O. Decroly. Metoda Ośrodków Pracy M. Grzegorzewskiej- założenia, konstrukcja systemu	PSPEC_W11 PSPEC_W12 PSPEC_U11 PSPEC_K04
---	--	---	--	--	--

				lekcyjnego w ramach metody, organizacja treści, podział na ośrodki, budowa dziennego ośrodka pracy, zasady planowania pracy. Wybrane zagadnienia metodyczne z zakresu edukacji polonistycznej, matematycznej, środowiskowej, artystycznej i sposoby ich opracowywania. Zapoznanie z zasadami, metodami, formami, środkami dydaktycznymi wykorzystywanymi w procesie kształcenia i wychowania uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną. Podstawa programowa a programy edukacyjno- terapeutyczne - analiza metodyczna. Ewaluacja osiągnięć uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną - rodzaje, zakresy, możliwości. Zasady opracowania IPETów. Metody, techniki i formy rozwiązywania problemów dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Organizacją procesu edukacyjnego i wychowawczego mającego na celu przygotowanie osób z lekką niepełnosprawnością do pełnienia ról społecznych i podjęcia pracy zawodowej.	
2	Metodyka kształcenia i wychowania uczniów z umiarkowaną lub znaczną niepełnosprawnością intelektualną (poziom podstawowy)	3		Metodyka wychowania i kształcenia uczniów z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną w szkole podstawowej. Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym w szkołach podstawowych oraz kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy. Wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania ucznia i opracowywanie oraz modyfikowanie indywidualnego programu edukacyjno- terapeutycznego. Specjalistyczne metody rozwijania kompetencji osobistych, komunikacyjnych i społecznych uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym.	PSPEC_W12 PSPEC_U10 PSPEC_U11 PSPEC_K07

3	Metodyka kształcenia i wychowania dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w przedszkolu	2		Metody nauczania i wychowania w edukacji przedszkolnej dzieci i uczniów z niepełnosprawnością. Pomoce dydaktyczne i środków technicznych, znaczenie współpracy z rodziną, nauczycielami i specjalistami. Istota współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia warsztatu pracy pedagoga szkolnego.	PSPEC_W05 PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U01 PSPEC_U04 PSPEC_U07 PSPEC_K03
4	Metodyka kształcenia i wychowania uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w starszych klasach szkoły podstawowej	3		Organizacja i specyfika kształcenia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w starszych klasach szkoły podstawowej. Zadania nauczyciela, cele, treści programowe i środki dydaktyczne. Zajęcia pozalekcyjne, wsparcie metodyczne nauczyciela. Metodyczne aspekty błędów wychowawczych oraz współpracy z rodzicami lub opiekunami uczniów i specjalistami.	PSPEC_W02 PSPEC_W11 PSPEC_W12 PSPEC_U11 PSPEC_K07
5	Metodyka kształcenia i wychowania uczniów z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną (poziom zaawansowany)	4		Metodyka wychowania i kształcenia uczniów z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną w różnych typach placówek systemu oświaty, na różnych etapach edukacyjnych. Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym w szkołach podstawowych oraz kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy. Zasady organizowania przestrzeni szkolnej oraz optymalnego stanowiska pracy. Rola współpracy z rodziną, nauczycielami i specjalistami.	PSPEC_W12 PSPEC_U10 PSPEC_U11 PSPEC_K07
6	Metodyka zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	6		Cele i zadania oddziaływań rewalidacyjno-wychowawczych z osobami ze sprzężoną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną Metody pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym. Organizacja i metodyka zajęć. Zasady konstruowania indywidualnego programu zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.	PSPEC_W05 PSPEC_W12 PSPEC_U08 PSPEC_U11 PSPEC_K07
7	Metodyka zajęć rewalidacyjnych	3		Cele i zadania oddziaływań rewalidacyjnych. Wybrane metody w rewalidacji. Kierunki i formy postępowania rewalidacyjnego. Indywidualizacja pracy z dzieckiem.	PSPEC_W12 PSPEC_U04 PSPEC_U08

				Znaczenie współpracy z rodziną, nauczycielami i specjalistami.	PSPEC_K02
8	Metodyka zajęć pozalekcyjnych	2		Formy aktywności dziecka, w tym nauka i zabawa; zagadnienia rozwoju zainteresowań, poszerzania autonomii i samodzielności; Projektowanie podstawowe zajęcia opiekuńczo-wychowawczych oraz współpraca z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym. Wsparcie, pomoc i rozwiązywanie konfliktów w klasie szkolnej i grupie wychowawczej.	PSPEC_W09 PSPEC_W11 PSPEC_U09 PSPEC_U11 PSPEC_K01 PSPEC_K02
9	Wspieranie edukacyjne uczniów z mózgowym porażeniem dziecięcym	2		Mózgowe porażenie dziecięce- etiologia i opis. Rola wczesnego wspomagania rozwoju Metody pracy z uczniem, psychoedukacja i wsparcie rodziców. Edukacja i rehabilitacje ucznia z mózgowym porażeniem dziecięcym.	PSPEC_W05 PSPEC_W08 PSPEC_U04 PSPEC_U09 PSPEC_K02
E.3. Praktyki zawodowe (informacje na końcu tabeli)					
F. WSPARCIE WARSZTATU PRACY PEDAGOGA SPECJALNEGO					
1 F1	Emisja głosu	1		Emisja głosu - analiza pojęcia i uwarunkowania. Anatomia aparatu głosowego, zasady fizjologii tworzenia głosu. Czynniki anatomiczne i fizjologiczne. Proces oddechowy, fonacyjny i artykulacyjny. Pozycja ciała przy mówieniu.	PSPEC_W13 PSPEC_W14 PSPEC_U13 PSPEC_K07
2 F2	Kultura języka	2		Kompetencje komunikacyjne w zakresie poprawnego i zgodnego z normą językową wypowiedziania się w mowie i piśmie, dbałości o jasność, estetykę i etykę komunikatów, unikania błędów językowych oraz stałego pogłębiania świadomości językowej pedagoga specjalnego.	PSPEC_W14 PSPEC_U12 PSPEC_Ud18 PSPEC_K03
3 F3	Pierwsza pomoc przedmedyczna	1		Nagłe zatrzymanie krążenia: zasady oceny podstawowych funkcji życiowych. Opieka nad poszkodowanym nieprzytomnym. Udzielanie pierwszej pomocy przedszpitalnej w wybranych	PSPEC_W15 PSPEC_U14 PSPEC_K01

				stanach zagrożenia życia (zadławienia, zatrucia, oparzenia, udar cieplny, porażenie prądem, urazy, krwawienia, krwotoki, udar, zawał). Zaopatrywanie obrażeń poszczególnych okolic ciała (jama brzuszna, klatka piersiowa, głowa, kręgosłup, miednica, kończyny).	
4 F4	Technologie informacyjno-komunikacyjne	2		Dystrybucja plików przy pomocy Internetu. Wyszukiwanie informacji. Przygotowanie i edycja materiałów audio-wideo. Przystosowania edytora tekstów. Arkusz kalkulacyjny: operowanie arkuszami i skoroszytem. Grafika prezentacyjna. Zagrożenia w sieci oraz mechanizmy zabezpieczania informacji.	PSPEC_Wd17 PSPEC_U16 PSPEC_Kd09
G. METODOLOGIA BADAŃ NAUKOWYCH					
1	Metodologia badań pedagogicznych jakościowych	2		Podstawy badań jakościowych, cechy badania jakościowego. Teoretyczne podstawy badań jakościowych. Metody badania jakościowego. Konceptualizacja badań w orientacji jakościowe, zasady procedury badawczej.	PSPEC_W06 PSPEC_W07 PSPEC_U03 PSPEC_U15 PSPEC_K08
2	Metodologia badań pedagogicznych ilościowych	2		Podstawy badań ilościowych, cechy badania ilościowego. Metody badań ilościowych ich zastosowanie w pedagogii specjalnej Problemy i hipotezy robocze (rodzaje). Konceptualizacja badań ilościowych. Podstawowe zasady prowadzenia badań ilościowych.	PSPEC_W06 PSPEC_W07 PSPEC_U03 PSPEC_U15 PSPEC_K08
3	Statystyka w pedagogice specjalnej	2		Analiza zagadnień dotyczących zbierania i przetwarzania pozyskiwanej informacji statystycznej. Niedoskonałości narzędzi analizy statystycznej. Rozwiązywanie zadań dotyczących charakterystyk opisowych danych empirycznych. Identyfikowanie i badanie współzależności zmiennych. Badanie dynamiki zjawisk.	PSPEC_W07 PSPEC_U03 PSPEC_Kd09
4	Seminarium dyplomowe magisterskie	7		Struktura procesu badawczego i zasady jego opracowania. Etapy badań naukowych. Rodzaje i typy badań naukowych: opisowe, diagnostyczne,	PSPEC_W06 PSPEC_W07 PSPEC_W16

				wyjaśniające, weryfikacyjne, projektujące, porównawcze, eksperymentalne, quasi-eksperymentalne i sondażowe. Analiza i prezentacja materiału empirycznego. Opracowanie tekstu naukowego.	PSPEC_U03 PSPEC_U15 PSPEC_K01
PRAKTYKI ZAWODOWE (wymiar, zasady i forma)					
1 (B3)	Praktyka zawodowa ciągła - obserwacyjna w przedszkolu/w szkole	3		Specyfika funkcjonowania przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty: zadania, organizacja pracy, zakres zadań pracowników, prowadzona dokumentacja, metody pracy, formy i środki dydaktyczne. Zasady bezpieczeństwa w przedszkolu. Obserwacja funkcjonowania dziecka oraz analiza i interpretacja jego zachowań. Współdziałanie z opiekunem praktyk.	PSPEC_W01 PSPEC_U06 PSPEC_K07
1 (C7)	Praktyka zawodowa ciągła - asystencka w przedszkolu ogólnodostępnym	4		Specyfika funkcjonowania przedszkola: zadania, organizacja pracy, zakres zadań pracowników, prowadzona dokumentacja, metody pracy, formy i środki dydaktyczne. Zasady bezpieczeństwa w przedszkolu. Obserwacja funkcjonowania dziecka oraz analiza i interpretacja jego zachowań. Współdziałanie z opiekunem praktyk.	PSPEC_W01 PSPEC_Wd17 PSPEC_U06 PSPEC_K01 PSPEC_K07
2 (C7)	Praktyka zawodowa ciągła - asystencka w szkole ogólnodostępnej	4		Specyfika funkcjonowania szkoły: zadania, organizacja pracy, zakres zadań pracowników, prowadzona dokumentacja, metody pracy, formy i środki dydaktyczne. Zasady bezpieczeństwa w przedszkolu. Obserwacja funkcjonowania dziecka oraz analiza i interpretacja jego zachowań. Współdziałanie z opiekunem praktyk.	PSPEC_W01 PSPEC_Wd17 PSPEC_U06 PSPEC_K01 PSPEC_K07
1 (D6)	Praktyka zawodowa śródroczna - asystencko-pedagogiczna w przedszkolu integracyjnym	2		Specyfika funkcjonowania przedszkola oraz organizacja zajęć z dziećmi o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych. Obserwowanie pracy nauczyciela przedszkola w relacjach z rodzicami i z personelem przedszkola. Indywidualizacja pracy z dzieckiem w zależności od jego potrzeb i możliwości rozwojowych	PSPEC_W01 PSPEC_W10 PSPEC_Wd17 PSPEC_U01 PSPEC_U06 PSPEC_K01 PSPEC_K07

				i edukacyjnych. Obserwowanie i analizowanie zachowań dzieci w przedszkolu. Współdziałanie z opiekunem praktyk.	
2 (D6)	Praktyka zawodowa śródroczna - asystencko-pedagogiczna w szkole integracyjnej	4		Projektowanie, przygotowanie, przeprowadzenie i ewaluacja zajęć zintegrowanych z uczniami z wykorzystaniem innowacyjnych metod pracy, form i środków dydaktycznych. Obserwacja cech rozwojowych uczniów – analiza wyników, projektowanie działań wspierających ich rozwój. Indywidualizacja pracy z uczniem w zależności od jego potrzeb i możliwości rozwojowych.	PSPEC_W01 PSPEC_W10 PSPEC_Wd17 PSPEC_U01 PSPEC_U06 PSPEC_K01 PSPEC_K07
1 (E3)	Praktyka zawodowa śródroczna - asystencko-pedagogiczna w szkole podstawowej specjalnej lub ogólnodostępnej lub integracyjnej w klasach I-III	1		Specyfika funkcjonowania szkoły podstawowej specjalnej, ogólnodostępnej lub integracyjnej: zadania, organizacja pracy, zakres zadań pracowników, prowadzona dokumentacja, metody pracy, formy i środki dydaktyczne. Zasady bezpieczeństwa w szkole. Obserwacja funkcjonowania dzieci oraz analiza i interpretacja ich zachowań. Obserwacja i analiza działań opiekuńczych i wychowawczych. Współdziałanie z opiekunem praktyk	PSPEC_W01 PSPEC_W10 PSPEC_Wd17 PSPEC_U01 PSPEC_U06 PSPEC_K01 PSPEC_K07
2 (E3)	Praktyka zawodowa śródroczna - asystencko-pedagogiczna w przedszkolach specjalnych dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym	1		Specyfika funkcjonowania przedszkola specjalnego: zadania, organizacja pracy, zakres zadań pracowników, prowadzona dokumentacja, metody pracy, formy i środki dydaktyczne. Zasady bezpieczeństwa w przedszkolu. Obserwacja funkcjonowania dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz analiza i interpretacja ich zachowań. Obserwacja i analiza działań opiekuńczych i wychowawczych. Współdziałanie z opiekunem praktyk.	PSPEC_W01 PSPEC_W10 PSPEC_Wd17 PSPEC_U01 PSPEC_U06 PSPEC_K01 PSPEC_K07
3 (E3)	Praktyka zawodowa śródroczna - asystencko-pedagogiczna w szkole podstawowej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym	2		Specyfika funkcjonowania szkoły podstawowej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym: zadania, organizacja pracy, zakres zadań pracowników, prowadzona dokumentacja, metody pracy, formy i środki dydaktyczne. Zasady bezpieczeństwa	PSPEC_W01 PSPEC_W10 PSPEC_Wd17 PSPEC_U01

				w szkole podstawowej. Obserwacja funkcjonowania dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz analiza i interpretacja ich zachowań. Obserwacja i analiza działań opiekuńczych i wychowawczych. Współdziałanie z opiekunem praktyk.	PSPEC_U06 PSPEC_K01 PSPEC_K07
4 (E3)	Praktyka zawodowa śródroczna -asystencko-pedagogiczna w szkole przysposabiającej do pracy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym	1		Specyfika funkcjonowania szkoły przyspasabiającej do pracy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym: zadania, organizacja pracy, zakres zadań pracowników, prowadzona dokumentacja. Zasady bezpieczeństwa w szkole. Obserwacja funkcjonowania dzieci oraz analiza i interpretacja ich zachowań. Obserwacja i analiza działań opiekuńczych i wychowawczych. Współdziałanie z opiekunem praktyk.	PSPEC_W01 PSPEC_W10 PSPEC_Wd17 PSPEC_U01 PSPEC_U06 PSPEC_K01 PSPEC_K07
5 (E3)	Praktyka zawodowa śródroczna - asystencko-pedagogiczna w zespołach rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z głęboką niepełnosprawnością intelektualną	1		Specyfika funkcjonowania zespołów rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z głęboką niepełnosprawnością intelektualną: zadania, organizacja pracy, zakres zadań pracowników, prowadzona dokumentacja. Zasady bezpieczeństwa w zespołach rewalidacyjno-wychowawczych. Obserwacja funkcjonowania dziecka oraz analiza i interpretacja jego zachowań. Obserwacja i analiza działań opiekuńczych i wychowawczych. Współdziałanie z opiekunem praktyk.	PSPEC_W01 PSPEC_W10 PSPEC_Wd17 PSPEC_U01 PSPEC_U06 PSPEC_K01 PSPEC_K07

Nadzór nad przebiegiem praktyki pedagogicznej pełnią kierunkowi opiekunowie praktyk oraz inni pracownicy Uniwersytetu hospitujący zajęcia studentów. Realizację praktyk pedagogicznych reguluje procedura realizacji praktyk zawodowych realizowanych na kierunku *Pedagogika specjalna* przyjęta na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Rozkład praktyk na poszczególne semestry zawierają harmonogramy studiów. Praktyki na studiach niestacjonarnych mają charakter praktyk ciągłych. Kierunkowi opiekunowie praktyk powoływani są przez dziekana Wydziału Pedagogiki i Psychologii na początku każdego roku akademickiego. W zakresie ich obowiązków pozostaje: określenie celów i zadań praktyk, przestrzeganie regulaminu praktyk, ustalenie programu praktyki oraz szczegółowych instrukcji, wydanie studentowi odbywającemu praktykę kompletu dokumentów dotyczących praktyki, a w szczególności karty przedmiotu, regulaminu, programu, instrukcji, skierowania na praktykę, kart informacyjnych, umów/porozumień, ponadto: sporządzenie dokumentacji praktyk, a w szczególności dokumentacji finansowej, umów z pozauczelnianym opiekunem praktyk, rachunków, archiwizacja dokumentacji po zakończeniu praktyki, ścisła współpraca z Uniwersyteckim Działem Praktyk. Praktyki śródroczne odbywają się zgodnie z opracowanym przez

kierunkowych opiekunów praktyk harmonogramem, który udostępniany jest studentom. Kierunkowi opiekunowie praktyk czuwają nad studentami odbywającymi praktyki śródroczne. Praktyka ciągła musi być zaliczona do 30 września/marca każdego roku akademickiego. Kierunkowi opiekunowie praktyk są zobowiązani do prowadzenia systematycznej dokumentacji praktyk.

Razem ECTS	311	20	
------------	-----	----	--

Przedmiot wyłącznie dla studentów obcokrajowców				
1	Język polski - lektorat	4		W ramach przedmiotu realizowane będą treści dotyczące nauczania języka polskiego (lektorat), w treści nauczania włączono zagadnienia związane z polską kulturą (filmem, teatrem), historią i tradycją. W obrębie przedmiotu będą też realizowane zagadnienia związane z kształceniem umiejętności sprawnego pisania. <u>1. Treści leksykalne:</u> Zagadnienia, które występują w stosowanych na zajęciach podręcznikach na poziomie B2 (np. szkoła i studia; moda i uroda, praca, rynek pracy; sklepy, handel, konsumpcja; Polska od kuchni; urzędy i usługi, słownictwo ekonomiczne; życie polityczne w Polsce; leksyka dotycząca przyrody i środowiska; kultura; religia i wiara). <u>2. Treści gramatyczne:</u> Zgodne z sylabusem podręczników przewidzianych dla poziomu B2 dla danego języka i zgodne z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. <u>3. Funkcje językowe:</u> Zgodne z sylabusem podręczników dla poziomu B2 i pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym (np. branie czynnego udziału w dyskusjach, wyrażanie emocji oraz wyrażanie swoich opinii, argumentowanie i formułowanie swojego punktu widzenia w formie ustnej i pisemnej, dokonywanie prezentacji).

Studentów studiów stacjonarnych obowiązują zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin, zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS. W ramach zajęć z wychowania fizycznego realizowany jest efekt uczenia się: **PSPEC_Ud20**

Studentów obowiązuje szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia.

Studentów obowiązuje szkolenie biblioteczne w wymiarze 2 godzin.

Język polski – lektorat w wymiarze 4 ECTS (*realizowany na studiach stacjonarnych jednolitych magisterskich przez studentów obcokrajowców*)

14. **SPOSOBY WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA W TRAKCIE CAŁEGO CYKLU KSZTAŁCENIA:** Prowadzący określa szczegółowe efekty uczenia się i formę ich weryfikacji, a następnie umieszcza je w karcie przedmiotu. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku i uzyskanie efektów kierunkowych (osiągnięcie sylwetki absolwenta). Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia odbywa się poprzez:
- 1) **proces dyplomowania** - poprzez pracę dyplomową weryfikuje się zakładane efekty uczenia się. Oceniana jest przez promotora i recenzenta.
 - 2) **praktyki studenckie** - efekty uczenia się uzyskiwane przez praktyki studenckie są dopełnieniem koncepcji kształcenia. Weryfikacja efektów następuje zgodnie z regulaminem praktyk na poszczególnych kierunkach.
 - 3) **wymianę międzynarodową studentów** - uzyskiwanie informacji od studentów dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej,
 - 4) **osiągnięcia kół naukowych** - informacja zwrotna poprzez uzyskiwane recenzje zewnętrzne (publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznane stypendium Rektora i Ministra),
 - 5) **badanie losów absolwentów** poprzez uzyskiwanie informacji zwrotnych z zakresu uzyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i ich przydatności na rynku pracy,
 - 6) **badanie opinii pracodawców** - opiniowanie przez pracodawców programów studiów, w tym zakładanych efektów uczenia się i metod ich weryfikowania, szczególnie dotyczących kształcenia praktycznego.

Dodatkowo podstawą oceny realizacji efektów uczenia się są:

- 1) **Prace etapowe - kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje, projekt** - realizowane przez studenta w trakcie studiów według instrukcji przygotowanej przez prowadzącego zajęcia. Wszystkie dodatkowe formy zaliczenia wymagają dodatkowych instrukcji.
- 2) **Egzaminy z przedmiotu.** Pytania przygotowane do egzaminu nie powinny wychodzić poza treści zawarte w karcie przedmiotu realizowanych w ramach wykładu. Student ma prawo do uzasadnienia przez prowadzącego otrzymanej na egzaminie oceny.
Forma egzaminu: ustna, pisemna, testowa lub praktyczna określana jest przez prowadzącego wykład i zawarta w karcie przedmiotu.
 - a) **Egzamin ustny** powinien być przeprowadzany w obecności innych studentów lub pracowników.
 - b) **Egzamin pisemny** może być organizowany w formie testowej lub opisowej. Egzamin przeprowadza się w sali dydaktycznej, w której jest możliwe właściwe rozlokowanie studentów, zapewniające komfort pracy i jej samodzielność. Prowadzący egzamin ma prawo przerwać lub unieważnić egzamin, gdy w sytuacji, gdy praca studenta nie jest samodzielna (student korzysta z niedopuszczonych materiałów, urządzeń i z pomocy innych osób).
- 3) **Zaliczenie i zaliczenie z oceną.** Prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe i uzasadnia w sposób opisowy ocenę otrzymaną przez studenta na zaliczeniu.

Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu.

Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.